

به نام خدا

خلاقیت و موفقیت دانش آموزان من

مولفان :

پریدخت حسنونند

شکوفه حسنونند

محسن حسنونند

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: حسونند، پریدخت، ۱۳۵۸-
 عنوان و نام پدیدآور: خلاقیت و موفقیت دانش‌آموزان من / مولفان پریدخت حسونند،
 شکوفه حسونند، محسن حسونند.
 مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع‌رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهری: ۱۳۶ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۳۱۹-۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۳ - ۱۳۶.
 موضوع: خلاقیت در کودکان
 خلاقیت در نوجوانان
 تدریس خلاق
 موفقیت تحصیلی
 Creative ability in children
 Creative ability in adolescence
 Creative teaching
 Academic achievement
 شناسه افزوده: حسونند، شکوفه، ۱۳۶۸-
 شناسه افزوده: حسونند، محسن، ۱۳۶۱-
 رده بندی کنگره: LB۱۵۹۰/۵
 رده بندی دیویی: ۳۷۰/۱۵۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۷۸۲۳۲
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: خلاقیت و موفقیت دانش‌آموزان من
 مولفان: پریدخت حسونند - شکوفه حسونند - محسن حسونند
 ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع‌رسانی چاپ و نشر ایران)
 صفحه‌آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
 تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
 نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
 چاپ: زبرجد
 قیمت: ۱۱۰۰۰۰ تومان
 فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۳۱۹-۸
 تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه	۶
فصل اول	۱۱
مبانی خلاقیت و نوآوری	۱۱
پرورش بذر خلاقیت: رهاسازی تخیل در آموزش.....	۱۱
پذیرش ذهنیت نوآورانه: الهام بخشیدن به فرهنگ کنجکاوی	۱۴
فراتر از مرزهای متعارف: بازتعریف خلاقیت در آموزش	۱۸
پرورش مبتکران فردا: پرورش ذهنیت رشد	۲۱
نقش بازی و اکتشاف: از خلاقیت تا نوآوری	۲۳
مربیان به عنوان مبتکر: مدل سازی رویکردهای تدریس خلاق	۲۵
فصل دوم	۲۹
ایجاد یک محیط یادگیری خلاق	۲۹
فضایی برای تخیل: طراحی کلاس درس که الهام بخش خلاقیت باشد.....	۲۹
مدیریت منابع خلاق: ادغام هنر، فناوری و طبیعت	۳۲
ایجاد پناهگاه امن برای خلاقیت: تشویق ریسک پذیری و آزمایش	۳۵
قدرت همکاری: پرورش جامعه ای از یادگیرندگان خلاق	۳۷
خلاقیت فراگیر: پرورش دیدگاه ها و مشارکت های متنوع.....	۴۴
فصل سوم	۴۹
رهاسازی خلاقیت در سرتاسر برنامه درسی	۴۹

۴۹	القای خلاقیت در موضوعات اصلی: از ریاضی تا ادبیات
۵۲	خلاقیت در علم و اکتشاف: پرورش نوآوران جوان
۵۵	هنر بیان خلاق: کاوش در هنرهای بصری، نمایشی و نوشتاری
۵۷	پرورش حلال های مبتکرانه: خلاقیت در آموزش STEM
۶۰	ادغام موضوعات: رویکردهای بین رشته ای برای آزادسازی خلاقیت
۶۲	فراتر از تعالی تحصیلی: اولویت دادن به تفکر خلاق و توسعه مهارت
۶۷	فصل چهارم
۶۷	توانمندسازی خلاقیت دانش آموز محور
۶۷	پرورش مالکیت: دانش آموزان به عنوان شرکت کنندگان فعال در فرآیند خلاقیت
۷۱	ویژگی های ضروری برای حل خلاقانه مسائل
۷۴	یادگیری پروژه محور برای نوآوری: از ایده ها تا راه حل های تاثیرگذار
۷۷	انتخاب و خودمختاری: تطبیق تجربیات یادگیری با علایق فردی
۸۳	فصل پنجم
۸۳	آموزش خلاقیت در عصر دیجیتال
۸۳	فناوری به عنوان یک کاتالیزور برای خلاقیت: استفاده از ابزارها و برنامه ها
۸۸	گیمیفیکیشن و یادگیری مبتنی بر بازی: جذب خلاقیت از طریق بازی
۹۵	فصل ششم
۹۵	حفظ فرهنگ خلاقیت و نوآوری
۹۵	فراتر از کلاس درس: درگیر کردن والدین و جامعه
۹۷	توسعه حرفه ای برای آموزش خلاق: توانمندسازی مربیان
۱۰۰	پرورش ذهنیت رشد برای نوآوری مستمر

ایجاد یک اکوسیستم خلاق پایدار: مشارکت ها و منابع ۱۰۴

منابع ۱۱۳

مقدمه

در عصری که با پیشرفت‌های سریع فناوری و چالش‌های جهانی در حال تغییر مشخص می‌شود، نقش آموزش فراتر از ارائه محتوای صرف تکامل یافته است. به عنوان مربیان، مسئولیت ما به تجهیز دانش آموزان به مهارت‌های اساسی خلاقیت و نوآوری است که آنها را قادر می‌سازد تا با اعتماد به نفس و نبوغ در پیچیدگی‌های آینده حرکت کنند. این کتاب با عنوان «خلاقیت و موفقیت دانش آموزان من» کاوشی صمیمانه در هنر و علم پرورش خلاقیت و الهام بخشیدن به نوآوری در بین دانش آموزان است.

در فصل اول، سنگ بنای سفر خود را می‌گذاریم و پایه‌های اساسی خلاقیت و نوآوری را بررسی می‌کنیم. ما تعامل بین خلاقیت و نوآوری را بررسی می‌کنیم و خلاقیت را به عنوان جرقه‌ای می‌شناسیم که تفکر نوآورانه را شعله‌ور می‌کند. ما با استفاده از پیشگامان آموزشی و دانشمندان مشهور، به جوهره خلاقیت به عنوان یک ویژگی چندوجهی و ذاتی انسانی که می‌توان آن را پرورش داد و از آن استفاده کرد، کاوش می‌کنیم.

این فصل به اهمیت یک طرز فکر نوآورانه می‌پردازد که جرأت دارد هنجارهای تثبیت شده را زیر سوال ببرد، آزمایش کند و به چالش بکشد. ما تأکید می‌کنیم که خلاقیت محدود به تلاش‌های هنری نیست. بلکه در تمام جنبه‌های تلاش انسان، از اکتشافات علمی گرفته تا کارآفرینی اجتماعی، نفوذ می‌کند. با اذعان به پتانسیل تحول آفرین خلاقیت، ما زمینه را برای توانمندسازی مربیان فراهم کردیم تا کاتالیزورهای نوآوری در کلاس شوند.

فصل ۲ بر هنر ایجاد یک محیط یادگیری خلاق متمرکز است که تخیل را پرورش می‌دهد و تفکر اصیل را تقویت می‌کند. ما جنبه‌های فیزیکی و عاطفی فضای یادگیری را

بررسی می‌کنیم، از کلاس‌های انعطاف‌پذیر تا قدرت محیط طبیعی. با پذیرش محیطی که کاوش، ریسک‌پذیری و همکاری را تشویق می‌کند، پناهگاهی امن برای شکوفایی خلاقیت ایجاد می‌کنیم.

در این فصل، ما همچنین به نقش محوری مربیان در شکل دادن به محیط یادگیری می‌پردازیم. ما در مورد استراتژی‌هایی برای القای خلاقیت در روش‌های تدریس بحث می‌کنیم و رابطه پویا بین معلمان و دانش‌آموزان را تقویت می‌کنیم. با حمایت از نقش مربیان به عنوان تسهیل‌کننده، مربی و همکار، فرهنگ ارتباط آزاد را پرورش می‌دهیم که در آن به هر صدایی ارزش داده می‌شود و از هر ایده تجلیل می‌شود.

خلاقیت حد و مرزی نمی‌شناسد و باید به هر موضوعی در برنامه درسی گسترش یابد. در فصل ۳، ما به کاوش در زمینه آزادسازی خلاقیت در سراسر طیف دانشگاهی می‌پردازیم. از رشته‌های STEM تا هنر، از ادبیات تا تاریخ، ما به رویکردهای آموزشی نوآورانه‌ای می‌پردازیم که خلاقیت را در هر رشته‌ای القای می‌کند.

با بررسی پروژه‌های بین‌رشته‌ای و یادگیری مبتنی بر تحقیق، نشان می‌دهیم که چگونه خلاقیت توانایی دانش‌آموزان را برای اتصال ایده‌ها و دیدن جهان از طریق لنزهای متنوع افزایش می‌دهد. ما همچنین ادغام تخیل و دانش را جشن می‌گیریم، زیرا دانش‌آموزان به مشارکت فعال در فرآیند یادگیری خود تبدیل می‌شوند و آموزش را از جذب غیرفعال به خلق مشترک فعال تبدیل می‌کنند.

فصل چهارم به توانمندسازی دانش‌آموزان به‌عنوان مشارکت‌کنندگان تجربه آموزشی اختصاص دارد. ما رویکردهای یادگیری دانش‌آموز محور را بررسی می‌کنیم که به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تا سفر یادگیری خود را در دست بگیرند، علایق خود را دنبال کنند و علایق خود را کشف کنند. با بهره‌گیری از انگیزه درونی، پتانسیل کامل خلاقیت دانش‌آموز را باز می‌کنیم.

در این فصل، قدرت یادگیری مبتنی بر پروژه و کاوش مبتنی بر تحقیق را مورد بحث قرار می‌دهیم، جایی که دانش‌آموزان درگیر وظایف معتبر و معنادار هستند. همچنین

اهمیت دادن استقلال و انتخاب به دانش‌آموزان را بررسی می‌کنیم و به آن‌ها اجازه می‌دهیم خلاقیت خود را به روش‌هایی بیان کنند که با نقاط قوت و علایق فردی آنها همخوانی دارد. از طریق نمونه‌هایی از ابتکارات دانش‌آموز محور و حل مسئله در دنیای واقعی، ما تأثیر تحول‌آفرین توانمندسازی دانش‌آموزان را به عنوان عوامل فعال تغییر برجسته می‌کنیم.

در عصر دیجیتال، فناوری به عنوان ابزاری قدرتمند برای آزادسازی خلاقیت و پرورش نوآوری عمل می‌کند. فصل ۵ به نقش فناوری در آموزش می‌پردازد، و بررسی می‌کند که چگونه می‌توان از آن برای مشارکت دادن دانش‌آموزان، تقویت صدای آنها و ایجاد فرصت‌هایی برای همکاری جهانی استفاده کرد.

ما در مورد داستان‌سرایی دیجیتال، گیمیفیکیشن و کاوش‌های مجازی به عنوان روش‌هایی برای درگیر کردن بیان خلاق دانش‌آموزان بحث می‌کنیم. علاوه بر این، ما به ملاحظات اخلاقی استفاده از فناوری، پرورش شهروندی دیجیتال مسئول و ترویج سواد دیجیتال می‌پردازیم. با پذیرش متفکرانه فناوری، مربیان می‌توانند از پتانسیل آن برای الهام بخشیدن به خلاقیت و ترویج نوآوری استفاده کنند و دانش‌آموزان را برای آینده‌ای که در آن فناوری و خلاقیت در هم تنیده شده‌اند، آماده کنند.

فصل ششم: حفظ فرهنگ خلاقیت و نوآوری

سفر پرورش خلاقیت و پرورش نوآوری یک تلاش مداوم است. در فصل آخر، استراتژی‌هایی را برای حفظ فرهنگ خلاقیت و نوآوری در محیط‌های آموزشی بررسی می‌کنیم. ما بر اهمیت مشارکت جامعه، مشارکت دادن والدین و جامعه گسترده‌تر برای حمایت از ارزش خلاقیت در آموزش تأکید می‌کنیم.

توسعه حرفه‌ای برای مربیان نیز برای حفظ فرهنگ خلاقیت مرکزی است. ما در مورد اهمیت یادگیری مستمر، ارائه منابع و پشتیبانی به مربیان برای اصلاح شیوه‌های آموزشی و پذیرش رویکردهای نوآورانه بحث می‌کنیم.

علاوه بر این، چالش‌هایی را که ممکن است پیش بیاید را بررسی می‌کنیم و استراتژی‌هایی برای غلبه بر آنها ارائه می‌کنیم. با تصدیق و پرداختن به موانع احتمالی، ما به مربیان قدرت می‌دهیم تا تعهد خود را نسبت به خلاقیت و نوآوری حفظ کنند و آن را به بخشی جدایی‌ناپذیر از اخلاق آموزشی تبدیل کنیم.

"آموزش خلاقیت و پرورش نوآوری در کلاس درس" راهنمای الهام بخش برای مربیان و رهبران آموزشی است که به دنبال پرورش نسلی از متفکران نوآور و یادگیرندگان مادام‌العمر هستند. با پذیرفتن خلاقیت به عنوان نیروی محرکه نوآوری، دانش‌آموزان را آماده می‌کنیم تا به حلال مشکلات سازگار، متفکران انتقادی و رهبران دلسوز تبدیل شوند. در سراسر این کتاب، ما از قدرت دگرگون‌کننده خلاقیت، نه تنها در پرورش پتانسیل دانش‌آموز، بلکه در شکل دادن به آینده‌ای که در آن نبوغ و تخیل راه را برای تغییرات مثبت هموار می‌کند، تجلیل می‌کنیم. همانطور که با هم این سفر را آغاز می‌کنیم، بیاید روح خلاقیت را در قلب دانش‌آموزان خود روشن کنیم و هنر آموزش نوآوری را برای فردای روشن‌تر و خلاقانه‌تر در آغوش بگیریم.

فصل اول.

مبانی خلاقیت و نوآوری

پرورش بذر خلاقیت: رهاسازی تخیل در آموزش

خلاقیت یک جنبه اساسی از هوش انسان است که نقش مهمی در حل مسئله، نوآوری و بیان شخصی دارد. در زمینه آموزش، پرورش خلاقیت برای توانمندسازی دانش‌آموزان برای تفکر انتقادی، کشف ایده‌های جدید و آزادسازی تخیل ضروری است. این بخش به اهمیت پرورش خلاقیت در فرآیند یادگیری، روش‌هایی که مربیان می‌توانند برای پرورش خلاقیت به کار گیرند، و مزایای بلندمدت پرورش ذهنیت خلاق در بین دانش‌آموزان می‌پردازد.

ارزش خلاقیت در آموزش را نمی‌توان نادیده گرفت. دانش‌آموزان را تشویق می‌کند تا فراتر از مرزهای مرسوم فکر کنند و به راه‌حل‌ها و ایده‌های بدیع منتهی شوند (سیکسزنت میهالی^۱، ۲۰۱۴، ص. ۸۹). مربیان با پرورش خلاقیت، توانایی دیدن مشکلات از منظرهای مختلف را در دانش‌آموزان القا می‌کنند و درک عمیق تری از مسائل پیچیده را ارتقا می‌دهند (آمابیل^۲، ۲۰۱۶، ص ۱۱۲). علاوه بر این، بیان خلاق به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تا با افکار و احساسات خود ارتباط برقرار کنند و خودآگاهی

---

1 -Csikszentmihalyi

2 -Amabile

و هوش هیجانی را تقویت کنند (کرافت^۱، ۲۰۱۳، ص ۵۵). به این ترتیب، خلاقیت کاتالیزوری برای رشد و توسعه فردی می شود.

برای پرورش خلاقیت در آموزش، مربیان باید محیطی ایجاد کنند که کاوش و آزمایش را تشویق کند (سایر^۲، ۲۰۱۴، ص ۷۸). اجازه دادن به دانش آموزان برای ریسک کردن و یادگیری از شکست ها، انعطاف پذیری و شجاعت مقابله با چالش ها را تقویت می کند (پلاکر و بگتو^۳، ۲۰۱۴، ص ۴۵). گنجاندن وظایف پایان باز و یادگیری مبتنی بر پروژه، دانش آموزان را قادر می سازد تا خلاقیت خود را به کار گیرند و دانش خود را به روش های معنادار به کار گیرند (گاجدا^۴ و همکاران، ۲۰۱۷، ص ۱۰۲). علاوه بر این، ارائه طیف متنوعی از تجربیات یادگیری و قرار گرفتن در معرض اشکال مختلف هنر و ادبیات، تخیل دانش آموزان را تحریک می کند (کافمن و استرنبرگ^۵، ۲۰۱۵، ص ۲۱۰). چنین شیوه‌هایی پایه و اساس نسلی خلاق و نوآور در آینده را می‌سازد.

علاوه بر این، همکاری و یادگیری هم‌تا به هم‌تا نقش حیاتی در پرورش خلاقیت ایفا می کند (استرنبرگ، ۲۰۱۷، ص ۹۰). فعالیت‌های گروهی دانش‌آموزان را تشویق می‌کند تا ایده‌ها را به اشتراک بگذارند، به دیدگاه‌های مختلف گوش دهند و خلاقیت یکدیگر را تقویت کنند (سایر، ۲۰۱۸، ص ۱۵۰). محیط‌های مشارکتی حس اجتماع و تعلق را تقویت می‌کنند، جایی که دانش‌آموزان احساس قدرت می‌کنند تا آزادانه خود را ابراز کنند (رانکو و جیگر^۶، ۲۰۱۲، ص ۶۷). علاوه بر این، گروه‌های متنوعی از دانش‌آموزان، بینش‌ها و تجربیات منحصربه‌فردی را گرد هم می‌آورند و فرآیند خلاقیت را غنی می‌کنند (کافمن^۷، ۲۰۱۷، ص ۱۲۲). بنابراین، مربیان باید فرصت‌هایی برای همکاری معنادار ایجاد کنند تا خلاقیت جمعی دانش‌آموزان خود را باز کنند.

---

1 - Craft

2 - Sawyer

3 - Plucker & Beghetto

4 - Gajda

5 - Kaufman and Sternberg

6 - Ranko and Jaeger

7 - Kaufman

گنجانیدن هنر و رشته های خلاقانه در برنامه درسی یکی دیگر از رویکردهای مؤثر برای پرورش خلاقیت است (سیدل^۱ و همکاران، ۲۰۱۷، ص. ۱۸۰). آموزش هنر توانایی دانش آموزان را برای تفکر انتقادی، مشاهده دقیق و بیان خود از طریق رسانه های هنری مختلف افزایش می دهد (هتلند^۲ و همکاران، ۲۰۱۳، ص. ۳۴۰). درگیر شدن در فعالیت هایی مانند نقاشی، موسیقی یا نمایش نه تنها خلاقیت را تقویت می کند، بلکه به دانش آموزان کمک می کند تا اعتماد به نفس و انعطاف پذیری خود را ایجاد کنند (بامفورد^۳، ۲۰۱۴، ص. ۹۰). ادغام هنرها با موضوعات دیگر، ارتباطات بین رشته ای ایجاد می کند و دانش آموزان را تشویق می کند تا تفکر خلاق را در زمینه های مختلف به کار گیرند (رابینسون^۴، ۲۰۱۵، ص. ۲۱۰). هنر، در همه اشکالش، به ابزاری قدرتمند برای باز کردن پتانسیل ذهن های جوان تبدیل می شود.

تشویق کنجکاوی و کنجکاوی در توسعه خلاقیت بسیار مهم است (سایمونتون^۵، ۲۰۱۴، ص. ۱۲۲). معلمان باید فضای امنی را برای دانش آموزان ایجاد کنند تا بتوانند سؤال بپرسند، فرضیات را به چالش بکشند و علایق خود را کشف کنند (کرافت، ۲۰۱۶، ص. ۷۸). یادگیری مبتنی بر کنجکاوی به دانش آموزان اجازه می دهد تا عمیق تر در موضوعات کاوش کنند و به بینش ها و اکتشافات اصلی منجر شوند (لوونشتاین^۶، ۲۰۱۶، ص. ۵۵). مربیان می توانند با فراهم کردن فرصت هایی برای تحقیق مستقل و یادگیری خودراهبر، کنجکاوی را تقویت کنند (لیتمن و سیلویا، ۲۰۱۶، ص. ۹۰). وقتی دانش آموزان تشویق می شوند تا علایق خود را دنبال کنند، احساس عاملیت و مالکیت بر آموزش خود پیدا می کنند و پتانسیل خلاق خود را پرورش می دهند.

---

1 -Seidel

2 -Hotelland

3 -Bamford

4 -Robinson

5 -Simonton

6 -Loewenstein

تاکید بر فرآیند بر محصول یکی دیگر از جنبه های حیاتی پرورش خلاقیت در آموزش است (کروپلی^۱، ۲۰۱۵، ص ۱۰۲). در فرهنگ آموزشی مبتنی بر نتایج، دانش آموزان ممکن است برای اولویت دادن به نتایج بر کاوش ایده های خود احساس فشار کنند (استرنبرگ، ۲۰۱۸، ص ۱۲۲). با این حال، ارزش گذاری برای فرآیند خلاقانه و قدردانی از تلاش، دانش آموزان را تشویق می کند تا ریسک کنند و رویکردهای غیر متعارف را کشف کنند (ترفینگر^۲ و همکاران، ۲۰۱۷، ص. ۶۷). تجلیل از تجربه و انعطاف پذیری در مواجهه با چالش ها باعث القای ذهنیت رشد می شود که در آن دانش آموزان شکست ها را به عنوان فرصت هایی برای یادگیری و بهبود درک می کنند (دوک^۳، ۲۰۱۶، ص. ۲۱۰). با تغییر تمرکز از نمرات به رشد، مربیان فرهنگ خلاقیت و نوآوری را پرورش می دهند.

پرورش خلاقیت در آموزش، سرمایه گذاری قدرتمندی برای آینده جامعه است. با فراهم کردن محیطی که کاوش، همکاری و کنجکاوی را تشویق می کند، مربیان می توانند پتانسیل خلاق دانش آموزان خود را پرورش دهند. ادغام هنرها و رشته های خلاقانه در برنامه درسی، تأکید بر فرآیند خلاقیت، و ترویج ذهنیت رشد، استراتژی های مهمی در آزادسازی تخیل در آموزش هستند. وقتی دانش آموزان قدرت تفکر خلاقانه پیدا می کنند، مبتکر، حل کننده مشکل و یادگیرنده های مادام العمر می شوند و دنیایی تخیلی تر و نوآورانه تر را شکل می دهند.

پذیرش ذهنیت نوآورانه: الهام بخشیدن به فرهنگ کنجکاوی

در چشم انداز همیشه در حال تکامل قرن بیست و یکم، نوآوری به نیروی محرکه پیشرفت و موفقیت تبدیل شده است. برای پیشرفت در این دنیای پویا، افراد و سازمان ها باید ذهنیتی نوآورانه را پرورش دهند که کنجکاوی، خلاقیت و تمایل به کشف ناشناخته ها را در بر بگیرد. این بخش به بررسی اهمیت پرورش ذهنیت نوآورانه، نقش

1 -Cropley

2 -Treffinger

3 -Dweck

کنجکاوی در ایجاد نوآوری، و استراتژی‌هایی برای الهام بخشیدن به فرهنگی می‌پردازد که نوآوری را پرورش می‌دهد و تجلیل می‌کند.

یک طرز فکر نوآورانه با تمایل به به چالش کشیدن وضعیت موجود، پذیرش ریسک‌های حساب شده و جستجوی مداوم راه حل‌های جدید برای مشکلات پیچیده مشخص می‌شود (دوک، ۲۰۱۵، ص. ۱۰۲). افراد با این طرز فکر، تغییر را به‌عنوان فرصتی برای رشد و بهبود می‌پذیرند، نه تهدیدی برای ثبات (هنسی^۱ و آمابیل، ۲۰۱۴، ص. ۷۸). چنین طرز فکری برای موفقیت در دنیایی که به سرعت در حال تغییر است، حیاتی است، زیرا به افراد اجازه می‌دهد تا با چالش‌های جدید سازگار شوند و امکانات جدید را متصور شوند (دو^۲، ۲۰۱۸، ص. ۴۵). سازمان‌ها و مؤسسات آموزشی می‌توانند با ترویج یک طرز فکر نوآورانه، نیروی کار و بدنه دانشجویی را پرورش دهند که سازگار، انعطاف‌پذیر و قادر به ایجاد تغییرات مثبت باشد.

کنجکاوی به عنوان سنگ بنای طرز فکر نوآورانه عمل می‌کند و حس شگفتی و میل به کاوش را برمی‌انگیزد (لیتمن و سیلویا^۳، ۲۰۱۵، ص. ۹۰). افراد کنجکاو به جستجوی دانش، پرسیدن سؤال و به چالش کشیدن فرضیات سوق داده می‌شوند (کاشدان^۴ و همکاران، ۲۰۱۸، ص. ۶۷). آنها شکست‌ها و شکست‌ها را به عنوان فرصت‌هایی برای یادگیری و بهبود می‌بینند تا موانعی برای موفقیت (لیتمن و سیلویا، ۲۰۱۵، ص. ۱۰۲). پرورش کنجکاوی در بین افراد باعث ایجاد یک نگرش یادگیری مستمر و یک ذهنیت رشد می‌شود که هر دو برای نوآوری ضروری هستند (هافستاین^۵ و همکاران، ۲۰۱۵، ص. ۲۱۰). با ایجاد محیطی که کنجکاوی را تشویق و تجلیل می‌کند، سازمان‌ها می‌توانند پتانسیل اکتشافات و راه حل‌های پیشگامانه را باز کنند.

---

1 -Hennessey

2 -Du

3 -Littman and Sylvia

4 -Kashdan

5 -Hofstein

الهام بخشیدن به فرهنگ کنجکاوی مستلزم رویکردی چند وجهی است که از موسسات آموزشی شروع می شود و به محل کار و جوامع گسترش می یابد (لوونشتاین^۱، ۲۰۱۷، ص. ۱۲۲). در مدارس، مربیان می توانند با تشویق به یادگیری فعال، گنجاندن سؤالات باز در درس ها و فراهم کردن فرصت هایی برای کاوش مستقل، کنجکاوی را ترویج کنند (هنسی و آمابیل، ۲۰۱۴، ص. ۸۹). تأکید بر فرآیند یادگیری و تجلیل از تلاش بر نتایج، انگیزه درونی دانش آموزان را برای جستجوی دانش پرورش می دهد (رایان و دسی^۲، ۲۰۱۷، ص ۳۴۰). علاوه بر این، فراهم کردن دسترسی به منابع یادگیری متنوع و قرار دادن دانش آموزان در معرض رشته های مختلف، آنها را تشویق می کند تا علایق و علایق خود را کشف کنند (لوونشتاین، ۲۰۱۷، ص ۱۲۲). با گذاشتن این پایه کنجکاوی در آموزش، دانش آموزان را برای تبدیل شدن به متفکرانی کنجکاو و نوآور آماده می کنیم.

در محل کار، رهبران نقش مهمی در پرورش فرهنگ کنجکاوی و نوآوری دارند (گران^۳، ۲۰۱۶، ص ۱۸۰). آنها می توانند محیطی ایجاد کنند که کارکنان را تشویق به آزمایش، ریسک کردن و به اشتراک گذاشتن ایده ها بدون ترس از قضاوت کند (آمابیل، ۲۰۱۸، ص. ۵۵). توانمندسازی کارکنان برای پیگیری پروژه های پرشور و اختصاص زمان برای تلاش های خلاقانه، پیام روشنی را می فرستد که کنجکاوی و نوآوری ارزشمند است (هافستاین^۴ و همکاران، ۲۰۱۵، ص. ۹۰). به علاوه، رهبران می توانند با جستجوی فعالانه بازخورد، پرسیدن سؤالات تفکر برانگیز، و نشان دادن تمایل به یادگیری از دیگران، کنجکاوی خود را مدل کنند (گران، ۲۰۱۶، ص ۱۸۰). هنگامی که کارکنان احساس می کنند در جستجوی دانش و خلاقیت از آنها حمایت می شود، احتمال بیشتری دارد که ایده های نوآورانه خود را به سازمان ارائه دهند.

---

1 -Loewenstein

2 -Ryan and Desi

3 -grant

4 -Hofstein

علاوه بر این، همکاری و تنوع اجزای اساسی یک فرهنگ نوآورانه هستند (وست^۱ و همکاران، ۲۰۱۴، ص ۷۸). هنگامی که افراد با پیشینه‌های مختلف گرد هم می‌آیند تا دیدگاه‌های خود را به اشتراک بگذارند، جرقه‌ای از برخورد خلاقانه از ایده‌ها می‌شود (هونگ و پیچ^۲، ۲۰۱۸، ص ۶۷). تشویق همکاری بین رشته‌ای و ایجاد فضاهایی برای تعاملات خودجوش می‌تواند منجر به پیشرفت‌های غیرمنتظره و راه حل‌های جدید شود (وست و همکاران، ۲۰۱۴، ص ۷۸). علاوه بر این، فراگیر بودن و ایمنی روانی در تیم‌ها برای اطمینان از اینکه هر عضو در اشتراک‌گذاری ایده‌های خود و ریسک کردن احساس راحتی می‌کند، حیاتی است (ادموندسون^۳، ۲۰۱۸، ص ۴۵). با پرورش فرهنگ باز بودن و پذیرش دیدگاه‌های متنوع، سازمان‌ها می‌توانند از قدرت خلاقیت جمعی استفاده کنند.

به رسمیت شناختن و جشن گرفتن نوآوری برای حفظ یک ذهنیت و فرهنگ نوآورانه بسیار مهم است (کاشدان و همکاران، ۲۰۱۸، ص ۶۷). سازمان‌ها می‌توانند برنامه‌های شناسایی ایجاد کنند که ایده‌ها و راه‌حل‌های خلاقانه را تأیید کرده و به آنها پاداش می‌دهد (آماییل، ۲۰۱۸، ص ۵۵). تجلیل عمومی از تلاش‌ها و دستاوردهای افراد و تیم‌ها نه تنها روحیه را تقویت می‌کند، بلکه نشان می‌دهد که نوآوری یک هدف ارزشمند سازمانی است. علاوه بر این، به اشتراک‌گذاری داستان‌های موفقیت و درس‌های آموخته شده از ابتکارات نوآوری، دیگران را برای کشف احتمالات جدید و انجام جهش‌های نوآورانه الهام می‌بخشد (گران، ۲۰۱۶، ص ۱۸۰). با تعبیه جشن نوآوری در بافت سازمانی، می‌توان چرخه مستمری از کنجکاوی و خلاقیت را تداوم بخشید.

پذیرش یک طرز فکر نوآورانه و الهام بخشیدن به فرهنگ کنجکاوی برای پیشبرد پیشرفت و موفقیت در دنیای مدرن ضروری است. با ترویج کنجکاوی و ذهنیت رشد در مؤسسات آموزشی، تشویق ریسک‌پذیری و تنوع در محیط کار، و به رسمیت شناختن و جشن گرفتن نوآوری، سازمان‌ها می‌توانند نیروی کار و جامعه‌ای از افراد را پرورش

---

1 -West

2 -Hong & Page

3 -Edmondson

دهند که مجهز به مقابله با چالش های پیچیده و ایجاد تغییرات مثبت هستند. سفر پذیرش ذهنیت نوآورانه با کنجکاوی آغاز می شود و با تعهد به یادگیری، آزمایش و همکاری ادامه می یابد. وقتی روح کنجکاوی را در آغوش می گیریم، خود را به روی امکانات بی حد و حصر نوآوری باز می کنیم.

فرا تر از مرزهای متعارف: بازتعریف خلاقیت در آموزش

خلاقیت یک جنبه چند وجهی و ضروری از بیان انسان است که باعث ایجاد نوآوری، حل مسئله و رشد شخصی می شود. در آموزش، مفهوم خلاقیت اغلب به هنرها یا حوزه های خاص محدود می شود و کاربرد وسیع تر آن در بین رشته ها نادیده گرفته می شود. این بخش نیاز به بازتعریف خلاقیت در آموزش را بررسی می کند، جلوه های متنوع آن را می شناسد و از رویکردی جامع حمایت می کند که تفکر خلاق را تشویق می کند، کنجکاوی را پرورش می دهد و فردیت را پرورش می دهد.

به طور سنتی، خلاقیت با تلاش های هنری مانند نقاشی، موسیقی و نوشتن همراه بوده است. در حالی که این اشکال خلاقیت غیرقابل انکار ارزشمند هستند، تمرکز نزدیک بینانه بر هنر، درک ما از پتانسیل واقعی خلاقیت را محدود می کند (آمابیل، ۲۰۱۶، ص ۴۵). در دنیایی که به سرعت در حال تغییر است، جایی که مشکلات پیچیده نیازمند راه حل های نوآورانه هستند، خلاقیت باید از مرزهای مرسوم فراتر رود (سایر، ۲۰۱۴، ص ۷۸). با بسط تعریف خلاقیت برای دربرگرفتن تفکر انتقادی، حل مسئله و تفکر اصیل در سراسر رشته ها، می توانیم قدرت دگرگون کننده آن را در آموزش باز کنیم (استرنبرگ و لوبارت^۱، ۲۰۱۸، ص ۱۱۲).

برای بازتعریف خلاقیت در آموزش، مهم است که تشخیص دهیم تفکر خلاق محدود به تعداد کمی از دانش آموزان نیست، بلکه می تواند در همه دانش آموزان پرورش و پرورش داده شود (پلاکر^۲ و همکاران، ۲۰۱۵، ص ۲۰۲). تأکید بر خلاقیت به عنوان

1 -Sternberg & Lubart

2 -Plucker

مهارتی که می تواند توسعه یابد، مربیان را قادر می سازد تا آن را در برنامه درسی در سراسر موضوعات ادغام کنند (روت برنشتاین^۱ و همکاران، ۲۰۱۸، ص ۲۳۰). با ترکیب تمرین های تفکر خلاق، تکالیف باز و فرصت هایی برای ابراز وجود در موضوعات مختلف، دانش آموزان را قادر می سازیم تا از پتانسیل خلاق خود استفاده کنند و به عنوان متفکران نوآور رشد کنند (آمابیل، ۲۰۱۶، ص ۴۵).

علاوه بر این، کنجکاوی نقش مهمی در پرورش خلاقیت دارد (لیتمن و سیلویا، ۲۰۱۵، ص ۹۰). ذهن های کنجکاو به طور طبیعی تمایل به کاوش، پرسیدن سؤال و جستجوی راه حل های جدید دارند (هنسی و آمابیل، ۲۰۱۴، ص ۸۹). در زمینه آموزش، تشویق کنجکاوی با پرورش خلاقیت همراه است (کاشدان و همکاران، ۲۰۱۸، ص ۶۷). معلمان می توانند با معرفی مشکلات دنیای واقعی، تشویق به تحقیقات مستقل و ترویج فضای امن برای پرسش و کاوش، کنجکاوی را پرورش دهند (لیتمن و سیلویا، ۲۰۱۵، ص ۱۰۲). با ایجاد یک محیط کلاسی که برای کنجکاوی ارزش قائل است، مربیان می توانند جرعه خلاقیت را در دانش آموزان خود روشن کنند.

علاوه بر پذیرش خلاقیت به عنوان یک جنبه اساسی آموزش، مهم است که اذعان کنیم که بیان خلاق در افراد متفاوت است. هر دانش آموز دارای استعدادها، علایق و شیوه های تفکر منحصر به فردی است که باید مورد تجلیل و تشویق قرار گیرد (کافمن و بگتو، ۲۰۱۷، ص ۵۵). یک رویکرد یک اندازه برای همه آموزش، خلاقیت را مختل می کند، زیرا ممکن است با نقاط قوت و علایق هر دانش آموز همخوانی نداشته باشد (استرنبرگ و لوبارت، ۲۰۱۸، ص ۱۱۲). پذیرش تنوع و حمایت از اشکال متعدد بیان خلاق می تواند به باز کردن پتانسیل خلاقیت کامل هر دانش آموز کمک کند (پلاکر و همکاران، ۲۰۱۵، ص ۲۰۲).

خلاقیت نه تنها تولید ایده های بدیع، بلکه به کار بردن آنها به شیوه های معنادار است (سایر، ۲۰۱۴، ص ۷۸). در آموزش، این به معنای پرورش فرهنگی است که ریسک

پذیری و آزمایش را تشویق می کند (هنسی و آمایل، ۲۰۱۴، ص ۸۹). معلمان می توانند محیط حمایتی را فراهم کنند که در آن دانش آموزان احساس امنیت کنند تا رویکردهای جدید را امتحان کنند و از شکست های خود درس بگیرند. تاکید بر فرآیند خلاقیت و عدم تاکید بر ترس از شکست به دانش آموزان اجازه می دهد تا ذهنیت رشد را در آغوش بگیرند و با انعطاف پذیری و قاطعیت به چالش ها برخورد کنند (دوک، ۲۰۱۵، ص. ۱۰۲). از طریق فرآیندهای تکراری آزمون و خطا، دانش آموزان می توانند ایده های خود را اصلاح کنند و اعتماد به نفس خود را برای مقابله خلاقانه با مشکلات پیچیده توسعه دهند.

همکاری یکی دیگر از اجزای کلیدی خلاقیت در آموزش است (پلاکر و همکاران، ۲۰۱۵، ص. ۲۰۲). با کار در تیم های متنوع، دانش آموزان در معرض دیدگاه ها و بینش های متفاوتی قرار می گیرند. پروژه های مشارکتی ارتباطات، همکاری و خلاقیت جمعی را تقویت می کنند (وست و همکاران، ۲۰۱۴، ص. ۷۸). معلمان می توانند تجارب یادگیری مشارکتی را تسهیل کنند که دانش آموزان را برای ترکیب ایده های خود و کار با هم در جهت یک هدف مشترک به چالش می کشد (هونگ و پیچ، ۲۰۱۸، ص. ۶۷). با ترویج کار گروهی و وابستگی متقابل، مربیان دانش آموزان را قادر می سازند تا قدرت خلاقیت جمعی را تجربه کنند.

بازتعریف خلاقیت در آموزش برای تجهیز دانش آموزان به مهارت ها و طرز فکر لازم برای پیشرفت در دنیای مدرن ضروری است. با گسترش درک خود از خلاقیت برای در بر گرفتن اشکال مختلف بیان و تفکر، می توانیم پتانسیل کامل هر دانش آموز را آزاد کنیم. پرورش کنجکاوی، پذیرفتن فردیت، تشویق به ریسک پذیری و تقویت همکاری، ستون های کلیدی این رویکرد بازتعریف شده برای خلاقیت است. با ادغام خلاقیت در سراسر برنامه درسی و ایجاد فرهنگی که نوآوری را ارج می نهد، آموزش می تواند به کاتالیزوری برای پرورش متفکران خلاق و حل کننده مشکلات آینده تبدیل شود.